

Lehdistötiedote

Huomisen kynnyksellä 2016 -tutkimus

Julkaisuvapaa 21.9.2016 klo 14.15

Ikääntyneet kokevat itsensä toisen luokan kansalaisiksi – nuoruutta arvostetaan nyky-yhteiskunnassa liikaa

Kolme ikääntynyttä suomalaista neljästä (75 %) kokee tulevansa kohdelluksi toisen luokan kansalaisena. Käytännössä yhtä monen (72 %) mielestä yhteiskuntaamme sisältyy paljon ikään perustuvaa syrjintää. Kaksi kolmesta (67 %) puolestaan toteaa, että nykyisin ihannoidaan liiaksi nuoruutta.

Tiedot käyvät ilmi TNS Gallup Oy:n Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n järjestöjen toimeksiannosta toteuttamasta tutkimuksesta.

Sitä varten kerättiin 1109 henkilön vastaukset sisältävä aineisto tämän vuoden huhti-toukokuussa. Vastaajajoukko muodostaa edustavan pienoiskuvan maamme 55 – 84 -vuotiaasta väestöstä.

Ikään perustuva syrjintä on totta myös nuorempien mielestä

70 prosenttia epäilee, ettei vanhempia ihmisiä pidetä niinkään voimavarana, vaan pikemminkin jopa kulueränä. Kun väitettiin, että eläkeläisten edut otetaan liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa, peräti neljä ikäihmistä viidestä (80 %) totesi, ettei asia ole niin.

Ikääntyneet eivät ole näkemyksineen yksin. Samaan aikaan toteutetun, väestöön kohdistuneen tutkimuksen perusteella myös nuoremmat pitävät ikään kohdistuvaa syrjintää faktana. Heidänkin mielestään ikäihmisiä kohdellaan usein ikään kuin toisen luokan kansalaina ja jopa kulueränä.

Myös monia nuoria häiritsee nykyajalle tyypillinen nuoruuden ihannoiminen.

Enemmistö uskoo, että eläkkeitä tullaan olennaisesti leikkaamaan kymmenen vuoden sisällä

Joka toinen ikääntynyt (51 %) ei usko, että eläkejärjestelmämme tarjoaa kymmenen vuoden kuluttua tarpeeksi kattavan tuen eläkeläisille.

Käytännössä yhtä monen (47 %) on vaikea uskoa sitä, että eläkejärjestelmä jatkossa kohtelisi eri ikäluokkia oikeudenmukaisesti tai, että se tarjoaisi eläkeläisille tarpeeksi kattavan tuen (51 %).

Mielipiteet jakaantuvat arvioitaessa eläkejärjestelmän hintaa suomalaiselle yhteiskunnalle. Osa (29 %) pitää sitä liian kalliina, joidenkin toisten (35 %) ollessa asiasta päinvastaista mieltä.

Vastaavasti eräiden mielestä on syytä olla luottavainen, kun ajattelee oman eläkkeensä tulevaisuutta. Ikääntyneistä on tätä mieltä 37 prosenttia, täsmälleen yhtä monen ollessa asiasta eri mieltä.

Eläkejärjestelmän tulevaisuuden arvioiminen oli vaikea tehtävä. Vailla mielipidettä olleiden osuudet olivat tavanomaista suuremmat.

Esim. 37 prosenttia ei osannut sanoa, kuinka oikeudenmukainen järjestelmä on jatkossa, 36 prosentin ollessa vailla mielipidettä siitä, onko kyseessä yhteiskunnalle kallis vai edullinen järjestelmä.

Kansaneläkelaitos luotettavin taho eläkeasioita koskevissa kysymyksissä

Selkeä enemmistö tutkimukseen osallistuneista (68 %) sanoo luottavansa Kelaan eläkeasioissa erittäin tai melko paljon.

Kelaan kohdentuu selvästi enemmän luottamusta kuin mihinkään muuhun tutkimuksen kohteena olleeseen tahoon (yhteensä arvioitiin kahdeksaa toimijaa).

Eläketurvakeskuksen (46 %), työeläkevakuutusyhtiöiden (37 %) sekä eläkeläisjärjestöjen (34 %) nauttima luottamus oli kohtuullista.

Ainakin niihin luotetaan selvästi enemmän kuin palkansaajajärjestöihin (21 %), eduskuntaan (20 %) tai maan hallitukseen (18 %). Ikääntyneet luottavat eläkeasioissa vähiten työnantajajärjestöihin (9 %).

Ikääntyneet ovat tyytyväisempiä elämäänsä kuin suomalaiset keskimäärin

Huolimatta siitä, että ikääntyneet kokevat kärsivänsä arvostuksen puutteesta, moni on tyytyväinen elämäänsä.

Kun tyytyväisyyttä arvioitiin asteikolla 1-10, keskiarvoksi muodostui 8,13. Väestöön kohdistunut vertailututkimus paljasti, että suomalaisten keskimääräinen tyytyväisyys omaa elämäänsä kohtaan on vähäisempää (7,32).

Ikääntyneet kokevat lisäksi olevansa varsin onnellisia (7,79). Moni heistä ajattelee pystyvänsä vaikuttamaan elämänsä kulkuun (7,56) ja pitää taloudellista tilannettaan vähintään kohtalaisena (7,2).

Mahdollisuus tulla kuulluksi koetaan selvästi heikommaksi (5,19) samoin oikeudenmukaisuuden toteutuminen suomalaisessa yhteiskunnassa yleensä ottaen (5,12).

Yhteiskunnallinen asema vaikuttaa tyytyväisyyteen

Työelämässä ylempinä toimihenkilöinä tai johtavassa asemassa työskennelleiden tai työskentelevien tyytyväisyys on keskimääräistä suurempaa. Myös korkea koulutustaso viittaa samaan.

”Näihin ryhmiin kuuluvat sekä ovat keskimääräistä tyytyväisempiä elämäänsä yleensä että kokevat pystyvänsä vaikuttamaan siihen enemmän kuin ikääntyneet keskimäärin”, toteaa Eläkeläiset ry:n toiminnanjohtaja, EETU ry:n sihteeri 2016 Hannu Partanen.

”Toisaalta paremmissa taloudellisissa asemissa olevatkin tuntevat joutuvansa syrjityksi ikänsä vuoksi”, Partanen jatkaa. Hänen mielestään ei riitä, että eläkeläisjärjestöt yrittävät pitää huolta eläkkeensaajien taloudellisesta tilanteesta ja sen pysymisestä vähintään kohtuullisena.

”Suomella ei ole varaa menettää ikääntyneiden kokemusta ja viisautta. Varttuneiden ääni on saatava nykyistä paremmin kuuluviin”, Partanen toteaa.

Melkein joka toinen voisi työskennellä vanhuuseläkkeellä ollessaan, osa-aikatyö kiinnostaa

Yhteensä 48 prosenttia tutkimukseen osallistuneista voisi työskennellä vanhuuseläkkeellä ollessaan. Kokopäivätyö tulisi kyseeseen harvalle (5 %), mutta

useampi kuin kaksi viidestä ikääntyneestä ajattelee myönteisesti mahdollisuudesta osa-aikatyöhön.

Asia kiinnostaa etenkin korkeasti koulutettuja sekä johtajina tai ylempinä toimihenkilöinä työskennelleitä. Myös yrittäjänä toimineet kävisivät mielellään osa-aikatyössä eläkkeelläkin.

Eniten työteko maistuisi niille, jotka ovat vielä työelämässä. Alle 65-vuotiaiden enemmistö haluaisi käydä työssä vielä eläkkeelläkin.

Toisaalta moni iäkkäämpi ja jo eläkkeellä oleva työskentelisi mielellään osa-aikaisesti. Useampi kuin joka kolmas 70 – 79 -vuotias voisi tehdä niin ja 80 - 84- vuotiaistakin melkein joka viides.

Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimusaineisto kerättiin kirjekyselynä huhti-toukokuussa 2016. Sitä varten poimittiin satunnaisotos maamme 55 – 84 -vuotiaista (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat). Osoitelähteenä toimi Väestörekisterin Väestötietojärjestelmä.

Eräät kysymykset esitettiin samaan aikaan väestötutkimuksessa maamme 15-74-vuotiaita edustavalle joukolle. Tämä vertailuaineisto kerättiin GallupKanavalla. Kyseessä on TNS Gallup Oy:n viikkovastaajapaneeli, jossa tiedonsiirrossa hyödynnetään internetiä.

Huomisen kynnyksellä-tutkimus toteutettiin nyt neljännen kerran. Aiemmat tutkimukset ovat vuosilta 2007, 2010 ja 2013. TNS Gallup Oy on toteuttanut kaikki sarjan tutkimukset.

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on tukenut tuoreen tutkimuksen toteuttamista.

Lisätiedot:

Toiminnanjohtaja, EETU ry:n sihteeri 2016 Hannu Partanen, Eläkeläiset ry. puh. 0400 570 951
Johtaja Sakari Nurmela, TNS Gallup Oy., puh. 040 578 5080

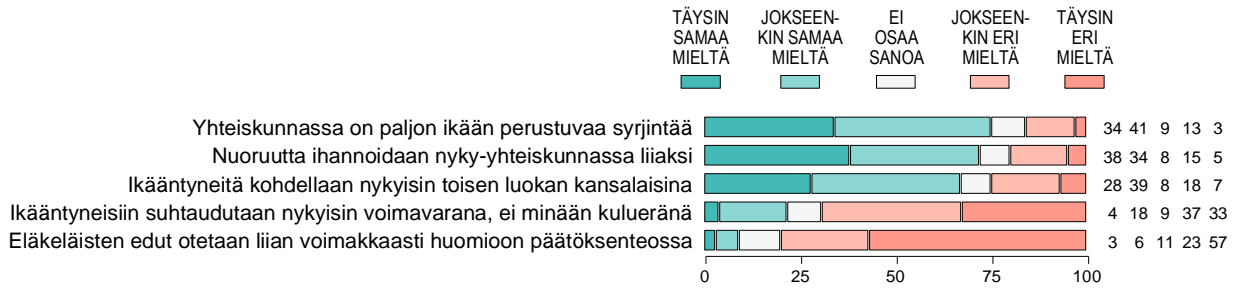
www.eetury.fi

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on kuuden valtakunnallisen eläkeläisjärjestön yhteistyöelin. Sen jäsenjärjestöt ovat Eläkeliitto, Eläkeläiset, Eläkkeensaajien Keskusliitto, Kansallinen senioriliitto, Kristillinen Eläkeliitto ja Svenska pensionärsförbundet. Järjestöjen yhteinen jäsenmäärä on 300 000. Vuonna 2016 puheenjohtajajärjestö on Eläkeläiset ry.

LIITEKUVAT

Huomisen kynnyksellä 2016

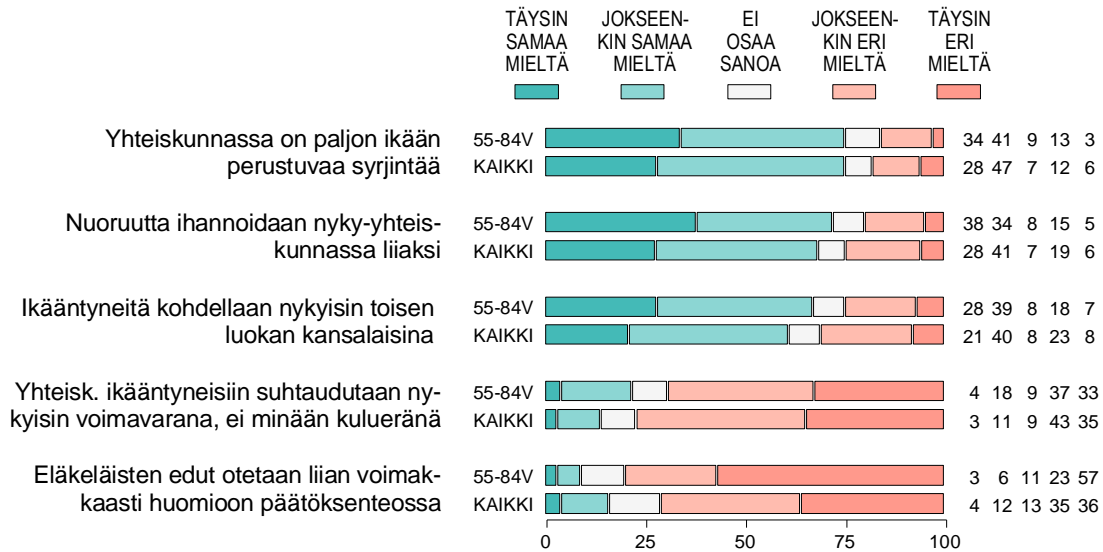
Kuvio 1. IKÄÄNTYMISTÄ JA ELÄKELÄISIÄ KOSKEVIA KÄSITYKSIÄ (55-84 -vuotiaat; tekstejä osin lyhennetty, %).

TNS Gallup Oy 2016 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2016

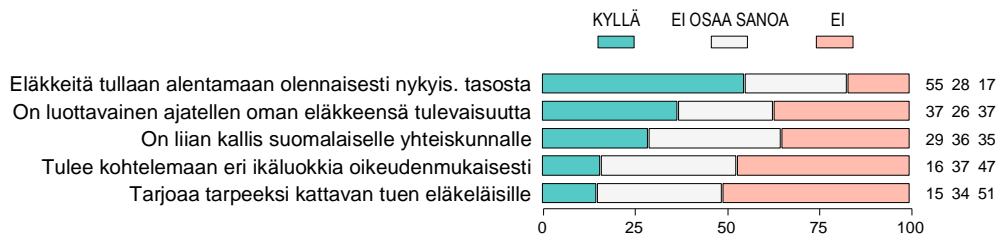
Kuvio 2. IKÄÄNTYMISTÄ JA ELÄKELÄISIÄ KOSKEVIA KÄSITYKSIÄ: 55-84 -VUOTIAAT vs. KOKO VÄESTÖ (%).

TNS Gallup Oy 2016 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2016

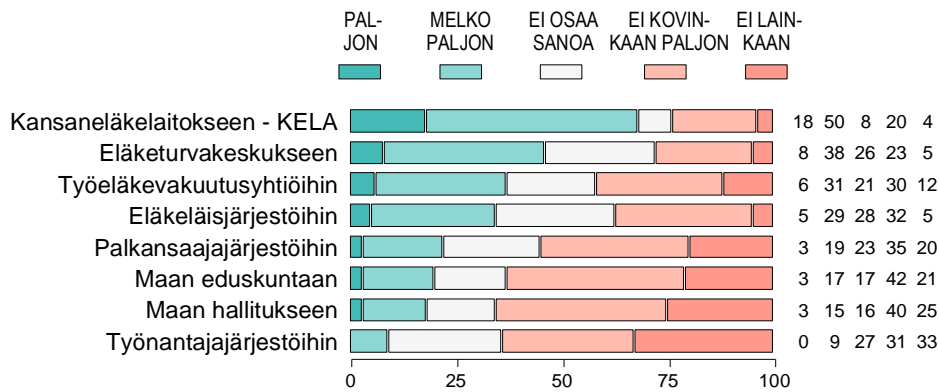
Kuvio 13. SUOMEN ELÄKEJÄRJESTELMÄ NOIN KYMMENEN VUODEN KULUTTUA: USKOKKO ETTÄ... (%).

TNS Gallup Oy 2016 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2016

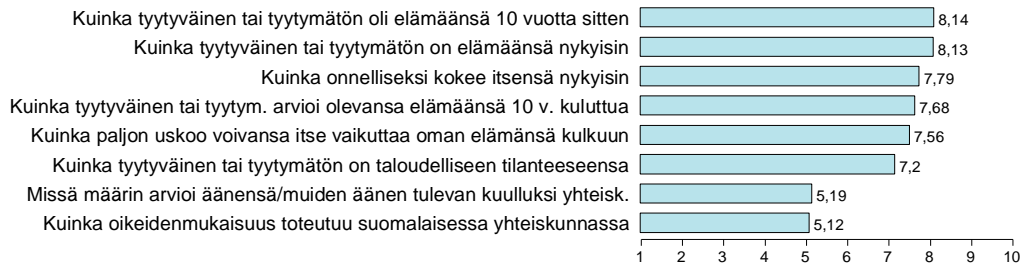
Kuvio 12. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIIN ELÄKEASIOITA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

TNS Gallup Oy 2016 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2016

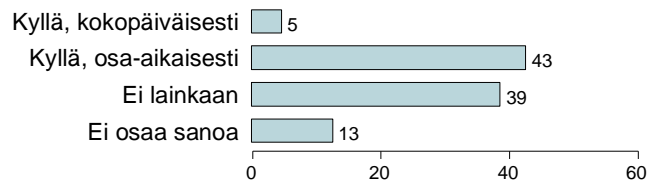
Kuvio 18a-22bx. SIJOITTUMINEN OMAA ELÄMÄÄ KUVAAVILLE ASTEIKOILLE (keskiarvot).

TNS Gallup Oy 2016 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2016

Kuvio 11. VOISIKO HARKITA ANSIOTYÖSSÄ KÄYMI-
TÄ VANHUUSELÄKKEELLÄ OLLESSAAN (%).

TNS Gallup Oy 2016 / PGraphics